

מדינת ישראל

בתי הדין למשמעת – משרד הבריאות בירושלים

תיק בד"מ 2/5/23

וועדה לפי סעיף 16 לתקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות) תשמ"א-1981

גב' תמר קינן- יו"ר

גב' שרה אפרתי - נציגת הסתדרות האחים והאחיות

עו"ד אריה רוטר - נציג היועצת המשפטית לממשלה

הקובל:

התביעה המשמעתית במשרד הבריאות

ע"י ב"כ עו"ד י. ברג ואח'

נגד

האחות סוהא אלזינאתי – מ.ר. 225798

הנקבלת:

ע"י ב"כ עו"ד ש. טובים

דין וחשבון לפי סעיף 16 לתקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות) תשמ"א-1981 (להלן: "התקנות")

רקע, הליכים וטענות הצדדים

1. על פי כתב מינוי מאת המשנה למנכ"ל משרד הבריאות (30/5/23) התמנינו לשמש וועדה לעניין

סעיף 16 לתקנות הנ"ל בקשר לקובלנה נשוא הליך זה. על פי תקנה 15 לתקנות, ככל שרלוונטי

לענייננו: "המנהל רשאי, בצו חתום בידו, להורות לרשם לבטל רישום של מורשה לעסוק בסיעוד

(להלן – הנקבל) או להתלותו לתקופה קצובה, על יסוד קובלנה בכתב שהוגשה לו, אם נוכח כי

הנקבל עשה אחת מאלה:

(1) התנהג בדרך שאינה הולמת את מקצוע הסיעוד;

(2)

(3)

(4) הורשע בעבירה שיש עמה קלון או שיש בה כדי להראות שהוא חסר האחריות הדרושה לעסוק בסיעוד;

(5)

על פי תקנה 16 (א) לתקנות: " המנהל לא יצווה כאמור בתקנה 15, אלא לאחר שנתן לנקבל הזדמנות להגיש הגנתו בכתב ולטעון טענותיו לפני וועדה שמינה המנהל, בין דרך קבע ובין לעניין פלוני; הוועדה תהיה של שלושה.....; הוועדה תגיש דין וחשבון בכתב למנהל".

זו הוועדה דן, ובהתאם יובא להלן הדין וחשבון:

2. נגד הנקבלת הוגשה (24/4/23) " קובלנה בגין הרשעה בפגיעה בפרטיות של מטופלת " ; בגוף הקובלנה נטען כי הנקבלת הינה אחות מוסמכת ; כי ביום 24/2/22 היא הודתה והורשעה בעבירה של פגיעה בפרטיות - לפי סעיף 2 (7) ו-5 ל - חוק הגנת הפרטיות תשמ"א-1981, וביום 13/4/23 נגזר דינה ; מכתב האישום בו הודתה והורשעה עולה כי עובר ליום 7/4/20 התבקשה הנקבלת על ידי [REDACTED] להעביר לו פרטים רפואיים חסויים אודות [REDACTED] ; במהלך עבודתה בבית החולים, בימים 7/4/20 ו-9/4/20 הנקבלת צפתה במסמכים רפואיים חסויים של [REDACTED], צילמה אותם והעבירה אותם ביישומון ווטסאפ [REDACTED] שביקש זאת והכל כשהיא יודעת שהוא ישתמש בהם נגד [REDACTED] ; במעשים אלה - כך על פי כתב הקובלנה - הורשעה הנקבלת בעבירה שיש עימה קלון או שיש בה כדי להראות שהיא חסרת האחריות הדרושה לעסוק בסיעוד והתנהגה בדרך שאינה הולמת את מקצוע הסיעוד - לפי תקנות 15 (1) ו-15 (4) לתקנות הנ"ל. לכתב הקובלנה צורפו עותק מכתב האישום והכרעת הדין של בית משפט השלום, רמלה (ת"פ 28105-05-21) מיום 24/2/22.

3. עמדת הנקבלת באמצעות בא כוחה, בישיבה הראשונה של הוועדה (31/7/23), לנטען בכתב הקובלנה, הייתה הסכמה לא מסוייגת לתכנה וקבלת אחריות לדברים ; המחלוקת נותרה באשר למשמעות הדברים ; הובהר כי על הנקבלת נגזרו בהליך הפלילי 4 חודשי עבודות שירות (שהיא טרם ריצתה באותה עת) וכן היא נשאה בפיצוי בסך 20,000 ₪ וקנס כספי ; כי ערעור שהוגש מטעמה על גזר הדין לבית המשפט המחוזי - נדחה ; כי עבודתה בבית החולים בו עבדה הסתיימה

מיד בסמוך לחשיפת האירועים נשוא הקובלנה ; כי לא התקיימו כלפיה או בקשר לאירועים הנ"ל הליכים משפטיים נוספים (משמעתיים ; אזרחיים) ; כי מאז האירועים היא עובדת במקצועה במוסד חינוכי לילדים עם צרכים מיוחדים ; כי מאז היא נישאה לבעלה ולהם שתי בנות פעוטות ; וכי הוגשה מטעמה בקשת חנינה לנשיא המדינה שטרם נענתה . **נוכח הנתון** האחרון ביקש בא כוחה לדחות את הדיון עד לקבלת תשובה מאת לשכת הנשיא . נעתרנו לבקשה ודחינו את המשך הדיון ליום **16/10/23**. בינתיים כידוע פרצה המלחמה והמשך הדיון נדחה ליום **6/5/24**.

4. **בישיבה האחרונה** של הוועדה (**6/5/24**) הסתבר שבקשת החנינה טרם נענתה ; **הקובל** הביא במסגרת ראיותיו לעניין אמצעי המשמעת את עדותה של **מנהלת** מחלקת הרשומות במרכז הרפואי **אסף הרופא** , שם הועסקה הנקבלת ושם קרו האירועים נשוא הקובלנה . **העדה סיפרה** על קבלת תלונה נועמת (ביום **13/5/20**) מאת [REDACTED] כלפי בית החולים על כך שהועברו מסמכים רפואיים [REDACTED] לגורם בלתי מורשה. **הוצג מסמך** דוא"ל מאותו מועד ששוגר מאת העדה אל מנהלה במוסד הרפואי ובו דיווחה כי- "**התקשרה** [REDACTED] **שלדבריה העברנו מסמכים רפואיים אודותיה** [REDACTED] **המסמכים הינם חסויים ביותר בהם קיים תיעוד** [REDACTED] **מיחידתי לא הועברו המסמכים****בבדיקה מול מערכות המידע , אחות במיון , אלזינאתי סוהא , צפתה במסמכים בתאריכים 7/4/2020 ו- 9/4/2020** [REDACTED] **פרטי האחות**".

5. **הנקבלת מסרה עדות מטעמה**- היא סיפרה על מערכת היחסים הבעייתית שקיימה עם [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] ; היא הביעה את חששה מאלימות ממנו נוכח דרישתו לקבל את המסמכים הנדונים ; לדבריה היא התחרטה על מעשיה כבר מיד בסמוך וחשפה אותם ביוזמתה לממונה עליה ; היא סיפרה על חווית העונש הקשה של עבודות שירות שנשאה בו (שסיימה לרצות בחודש **2/24**) והשלכותיו על חיי המשפחה שלה ; בינתיים התקדמה בחייה, השלימה לימודים ומגדלת את בנותיה הפעוטות . היא מכירה בחומרת מעשיה, לוקחת אחריות מלאה ומתחרטת עליהם .

6. **בטיעונו לעניין אמצעי המשמעת המתאים** - נביא כאן רק את עיקרי הדברים - פרש ב"כ **הקובל** באריכות את השקפתו באשר לתכלית ההליך המשמעתי , במובחן מההליך הפלילי ; הדגיש את החומרה היתרה שיש בהפרת חסיון החולה והפגיעה בפרטיותו ; את הנסיבות החמורות של המקרה דנן ; ואת הפגיעה נוכח זאת באימון הציבור . **הקובל** הסכים כי התופעה של חשיפת מידע

רפואי אינה נפוצה בקרב עובדי השירות הרפואי וכן עמד על כך שאין בידיו תקדימים מנחים ברורים לענישה בתחום זה בציפייה לקביעת הקו המתאים על ידי הוועדה דנן. דרישתו הייתה להתלות את רישיונה של הנקבלת תקופה בת 3 שנים.

7. **מנגד** - עמד ב"כ הנקבלת והדגיש ברוב כשרונו את מצבה האישי המורכב של הנקבלת נוכח הנסיבות אליהן היא נקלעה, הסביבה החברתית והמגזרית בה היא חיה, מסלול החיים המרשים אותו עברה למרות הקשיים שחוותה במהלך חייה, תקרות הזכוכית שנאלצה לשבור, וכן קשייה המשפחתיים מולם עוד עליה להתמודד. לשיטתו היא כבר נענשה דייה עד כה, ועל כן יש להסתפק בעונש מינמאלי של 3 חודשים של התלייה לכל היותר.

דיון

8. **בתי המשפט** כבר עמדו בפסיקתם על פוטנציאל הנזק האפשרי נוכח ההתפתחות הטכנולוגית של העולם המודרני ביצירת מאגרי מידע ממוחשבים בהם, מחד גיסא, מרוכז מידע רב ומאידך גיסא, ניתן להפיקו בקלות על ידי כל מי שיש לו נגישות למערכות הללו. מצב זה מזמין ומפתה עוברי עבירה לעשות בכך שימוש לטובתם האישית או לטובת מקורביהם. כנגד נטייה אנושית כזו באה המסגרת הנורמטיבית לייצר חומות הגנה מתאימות בדרך של חקיקה, כללי אתיקה, נהלי אבטחת מידע וכיוצ"ב אמצעים (ראה למשל - עש"מ 6843/01).

9. **בכל מה שקשור במידע רפואי, קשה להפריז במידת החומרה בה יש לראות חשיפה מכוונת שלהם בקשר למטופל במוסד רפואי, בפני מי שאינו מורשה לכך. המטופל מגיע למוסד הרפואי נוכח כורח בריאותי. בדרך כלל אין הדברים נתונים לבחירתו. הוא נאלץ להפקיד את גופו בידי מטפליו. לשם כך הוא נאלץ לחלוק עימם את המידע הרפואי הנוגע לו, לרבות סודותיו, לעיתים הכמוסים ביותר, על מנת שניתן יהיה להעניק לו את הטיפול המיטבי המתאים. הציפייה הטבעית שלו הינה כי המידע אודותיו יישמר שמירה מעולה וכי ישמש אך ורק לצורך הטיפול הרפואי ולא לשום צורך אחר. המארג הנורמטיבי הקיים - בין בחוק הגנת הפרטיות, בין בחוק זכויות החולה, בין בכללי האתיקה המקצועית, ובין בסטנדרד בסיסי של הגינות ושכל ישר - תומך בציפייה הזו. כל זה מצוי במסגרת הזכות הבסיסית של המטופל והציפייה הלגיטימית שלו מאת המערכת הרפואית.**

10. **מנגד** - ניצבת המחויבות המוחלטת של המטפל והאחריות הנגזרת ממנה: הוא בעל מקצוע שמסגרת סמכותו ומקום עבודתו יוצרים לו הזדמנות וגישה למידע אישי רגיש, לעיתים מאין כמוהו. הסמכות ויכולת הגישה הוענקו לו אך ורק לשם קידום עניינו של המטופל. כל ניצול של הסמכות והיכולת הללו למטרות שזרות לתכלית עבודתו, הינו בגדר הפרה גסה של הכללים הבסיסיים של המסגרת הרפואית.

11. **בנסיבות המקרה שבפנינו ראוי להביא חלק מדברי כב' בית המשפט בגזר הדין (סעיף 31): "מידת הפגיעה שפגעה הנאשמת בערכים המוגנים חמורה ביותר. בהתנהלותה המתוכננת והמכוונת נכנסה הנאשמת (= כאן ובהמשך - הנקבלת דן) למאגרים הרפואיים החסויים בבית החולים תוך שניצלה את תפקידה ומעמדה. הנאשמת עיינה במסמכים של המתלוננת [REDACTED] לבקשת [REDACTED]. בכך התעלמה הנאשמת ממצבה של המתלוננת ופגעה בה ברגל גסה אף שלא הכירה אותה. את מעשיה ביצעה הנאשמת בשתי הזדמנויות שונות, בתוך יומיים, ובמשך כארבע שעות, אז עיינה ב-35 מסמכים רפואיים חסויים של המתלוננת. לא זו אף זו, הנאשמת צילמה את המסמכים החסויים באמצעות הטלפון הנייד שלה והעבירה אותם ל [REDACTED] באמצעות יישומון הווטסאפ, ביודעה כי בכוונתו להשתמש בהם נגד [REDACTED]."** (בסעיף 32): **".... לא יכול להיות חולק כי הנאשמת גרמה במעשיה לפגיעה ממשית במתלוננת בתחומי חייה השונים: רגשית - נפשית, [REDACTED], ובאופן עקיף גם בפגיעה כלכלית בה במסגרת ההליכים של [REDACTED] ..."**

לכך יש להוסיף כי עצם העברת החומר באמצעות יישומון הווטסאפ משמעותו המעשית היא כי השליטה עליו אבדה וניתן היה להפיצו ללא הגבלה לכל מען אפשרי בעולם.

12. **מול החומרה היתרה הנ"ל יש לשקול ולקחת בחשבון את מצבה האישי המיוחד של הנקבלת, כפי שתואר, ואת החרטה שהביעה. בעניין זה אנו זוקפים לזכותה את העובדה שהודתה מיד וללא סייג בכל פרטי כתב הקובלנה - ויש בכך כדי להעיד לכאורה על מידת ההפנמה של המעשה והחרטה הכנה עליו. התרשמונו נוכח הצהרתו המעודדת של ב"כ הקובל, כי עבירות של שימוש במידע רפואי פנימי למטרות זרות אינן בגדר תופעה נפוצה במערכת הבריאות ואין צורך בענישה חמורה ומיוחדת לשם בלימת איזו הדרדרות מוסרית וכד'. מחמת הספק לא מצאנו לנכון להכריע סופית בשאלה מה התניע את תהליך הבירור הפלילי של האירוע: האם, לפי גרסתה, התוודותה המיידית, בחלוף זמן קצר בפני הממונה עליה, או תלונת המתלוננת בפני בית החולים. על פני הדברים פער הזמנים שבין מועד ביצוע מעשי העבירה (7-9/4/20) לבין מועד תלונת המתלוננת (13/5/20) יכול לעורר ספק בגרסת הנקבלת בפנינו. כאמור, בנסיבות העניין לא נכריע בנקודה זו לחובתה.**

13. **כפי שציין ב"כ הקובל, בקביעת אמצעי המשמעת יש לקחת בחשבון את תכליות ההליך - משמע- ענישת מי שכנאמן הציבור הפר את הכללים המחייבים; הרתעת הרבים; חיזוק אימון הציבור במערכת הרפואית, בתדמיתה וביכולתה להגן על המידע האגור אצלה. לענישה המשמעתית יש גם היבט חינוכי ביצירת הנורמות המחייבות וגיבושן. במקרה דנן, כאמור, מעשי הנקבלת גרמו בפועל לנזק שקשה להעריכו למתלוננת.**

14. **לאחר ששקלנו** את כלל החומר והטענות , ולאחר עיון גם בפסיקת בתי הדין למשמעת של שירות המדינה (במקרים שונים ובנסיבות אחרות) עד כמה שיש בה כדי לשמש הנחייה - סברנו כי נסיבות המקרה דגן מצדיקות התליית רישיון לתקופה משמעותית אך לא עד כדי זו שעליה המליץ הקובל. זאת בתקווה שמעשים מסוג זה לא יישנו בעתיד לא על ידי הנקבלת שהפיקה את לקחה - ועימה אנו נוהגים במקרה זה באופן מובהק מנהג בית הלל - ולא על ידי אחרים .

המלצה

15. **לפיכך המלצתנו** למנהל הינה לנקוט בצעד המשמעותי של **התליית הרישום של רישיון הנקבלת מלעסוק בסיעוד למשך שנה** . המנהל יקבע את מועד תחילת ההתלייה .

16. **לעניין פרסום הדין וחשבון** : נוכח הספק באשר לחסיון המידע שנחשף בדו"ח זה , הוא לא יפורסם בטרם יתקבלו עמדות הצדדים לשאלת הפרסום ותינתן החלטה בהתאם .

ניתן היום, 28/5/24 , בהיעדר הצדדים .

